

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Дипломске академске студије

Студијски програм: Српски језик и књижевност

Назив предмета	Језик – култура – друштво			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	изборни	I	2 + 2	5
Наставник:	Проф. др Дијана Црњак			

Условљеност другим предметима -

Циљеви изучавања предмета:

Овладавање основним социолингвистичким појмовима и теоријама, те темељним стандардолошким питањима која се тичу српског језика. Нарочита пажња биће посвећена односу језик и друштво, језик и култура, језик и политика, језик и нација, језик и пол, језик и доб, језик и географија, језичкој култури, разним контактним темама, стандардизацији српског језика и др.

Исходи учења (стечена знања):

Студенти ће бити у стању да у даљем школовању и раду примени знања стечена на овом предмету. Овладаће темељним социолингвистичким појмовима и теоријама и биће упознати с актуелним социолингвистичким и стандардолошким питањима савременог српског језика. То ће их оспособити за критичко читање текстова.

Садржај предмета:

Теоријски дио:

1. Уводно предавање. Упознавање студената с обавезном и изборном литературом, темом колегијума, те испитним обавезама.
2. Језичка разноликост и раслојеност – традиционалне и социолингвистичке теорије о узроцима језичке варијабилности.
3. Историјски преглед развоја социолингвистике као дисциплине. Однос социолингвистике према другим дисциплинама.
4. Предмет социолингвистике и природа социолингвистичких метода.
5. Фактори језичке разноликости (социјални статус, род, доб, нација, политика, географија...) на примјерима из српског језика.
6. Језик и друштво.
7. Језик и култура.
8. Језичка култура.
9. Језик и политика.
10. Језик и нација. Језик и пол.
11. Језик и географија.
12. Лингвистичка антропологија – подручје бављења и однос према социолингвистици као сродној дисциплини.
13. Језици у контакту и конфликту.
14. Разне контактне теме.
15. Стандардизација српског језика и сл.

* Друге теме, у зависности од интереса студената

Методе наставе и савладавања градива:

Предавања и семинарски радови.

Литература:

Брборић, Б. (2000): *О језичком расколу*. Социолингвистички огледи I:

<http://www.rastko.rs/filologija/bbrboric-raskol/index.html>

Брборић, Б. (2000): *С језика на језик*: Социолингвистички огледи II:

<http://www.rastko.rs/filologija/bbrboric-jezik/index.html>

Бугарски, Р. (1986): *Језик у друштву*. Београд: XX век. (Изабрана поглавља.)

Бугарски, Р. (1997): *Језик и култура*. Београд: XX век. (Изабрана поглавља.)

Вучковић, П. (1995). *Огледи из семантике и прагматике*. Београд. (Изабрана поглавља.)

Ивић, П. (2001): *Српски народ и његов језик*. С. Карловци – Нови Сад: Изд. књижарница З. Стојановића.

Остин, Џ. (1993). *Како деловати речима*. Нови Сад: Матица српска. (Изабрана поглавља.)

Радовановић, М. (2003): *Социолингвистика*. Изд. књижарница З. Стојановића, С. Карловци – Нови Сад.

Петровић, Драгољуб (1996). *Школа немушког језика*. Нови Сад: Цветник.

Петровић, Драгољуб – Гудурић, Снежана (2010). *Фонологија српског језика*. Београд: Институт за српски језик САНУ. (Увод.)

→ онлајн библиотека: Српски језик и писмо у 21. веку.

http://www.rastko.rs/projekti/cirilica2/index_c.html

→ онлајн Библиотека за стандардизацију српског језика САНУ

http://www.rastko.rs/filologija/odbor/index_c.html

- Чланци и књиге у договору с наставником, у зависности од теме семинарског рада.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Од студената ће се тражити критичко читање текстова, те израда семинарског рада чија ће тема зависити од појединачних интереса студената. Радови ће се излагати на часовима, а свако излагање биће пропраћено расправом о обрађеној теми.

Посебна назнака за предмет: -

Име и презиме наставника који је припремио податке: проф. др Дијана Црњак